درباره این صفحه

این صفحه از این پس هفته‌ای یک‌بار در مورد تحولات سیاسی و اجتماعی از نگاه نخبگان منتشر خواهد شد تا خوانندگان گرامی با مجموعه‌ای از دیدگاه‌های کارشناسان پیرامون یک موضوع مواجه شوند.

طرح پردردسر

شرق آن لاین: موضوع همزمان برگزار کردن انتخابات خبرگان و شوراها از چند ماه پیش در میان نمایندگان مجلس مطرح بود. در آن زمان گفته می‌شد پشت سر این طرح محمدرضا باهنر نماینده کارکشته‌ای که نفوذ او در میان محافظه‌کاران غیرقابل انکار است، قرار دارد. طرحی که طیف گسترده‌ای از اصلاح‌طلبان گرفته تا برخی از گروه‌های محافظه‌کار مخالفان آن را تشکیل می‌دادند. البته عدم تلاش جدی برای پاسخگویی به این مخالفت‌ها از سوی موافقان این تصور را دامن زد که طراحان از ارائه پیشنهاد خود منصرف شده‌اند. لیکن اتفاق دوهفته قبل نشان داد که موافقان همزمانی برگزاری انتخابات خبرگان و شوراها نه تنها از تصمیم خود برنگشته بلکه با انسجام بیشتری قصد عملیاتی کردن نظر خود را دارند. این اتفاق چیزی نبود جز ارائه فوریت طرح اصلاح قانون انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا که با امضای ۳۵ نماینده صورت گرفته بود. نمایندگانی که عموماً چهره‌های شاخص جریان محافظه‌کار در مجلس هفتم را تشکیل می‌دهند اما در میان این اسامی نام محمدرضا باهنر که چندماه قبل در مصاحبه‌ای از برگزاری همزمان انتخابات خبرگان و شوراها دفاع کرده بود، به چشم نمی‌خورد.

به هر ترتیب یک فوریت این طرح که در ماده واحده آن قید شده بود «انتخابات دوره سوم شوراهای اسلامی شهر و روستا همزمان با انتخابات مجلس خبرگان رهبری در سال ۱۳۸۵ برگزار می‌گردد»، در جلسه علنی یکشنبه مورخ ۸۵/۴/۲۵ ارائه و بلافاصله به تصویب رسید.

در مقدمه طرح مذکور علت ارائه آن، جلوگیری از اتلاف وقت و صرفه‌جویی در هزینه انتخابات ذکر شده بود. طراحان ذیل ماده واحده تبصره‌ای را آورده بودند که به موجب آن تعداد اعضای شوراهای شهر و روستا مطابق با قانون شوراهای اسلامی مصوب سال ۱۳۷۵ خواهد بود.

از آنجا که قید فوریت تصویب شده بود، طرح مذکور سریعاً به کمیسیون مربوطه یعنی امنیت ملی جهت رسیدگی ارجاع داده شد. این کمیسیون نیز بلافاصله آن را بدون هیچگونه جرح و تعدیلی به تصویب رساند تا توسط هیات رئیسه در دستور کار جلسه علنی روز چهارشنبه ۴ مرداد گذاشته شود. از چنین سرعت کاری و نیز اسامی پیشنهاددهندگان که حکایت از فعالیت گسترده چندماهه طراحان جهت جلب آرای گرایش‌های مختلف محافظه‌کاران در مجلس داشت، تصویب کلیات و جزئیات این طرح کاملاً قابل پیش‌بینی بود. خصوصاً آنکه در زمان بررسی آن در جلسه علنی مخالفان اصلی تنها اعضای فراکسیون اقلیت که تعداد آنان کمتر از ۵۰ نفر است، بودند. در هر صورت طرح تجمیع انتخابات در این جلسه با ۱۴۹ رای موافق، ۲۱ رای مخالف و ۷ رای ممتنع به تصویب رسید و بلافاصله جهت اجرا به دولت ابلاغ شد. تعداد حاضران این جلسه ۲۱۹ نفر بودند که براین اساس ۴۲ نفر نیز در رای‌گیری شرکت نکرده بودند.

جالب اینجا بود که در زمان رسیدگی نماینده دولت یعنی معاون پارلمانی وزارت کشور با تصویب طرح تجمیع انتخابات مخالفت کرد؛ مخالفتی که تعابیر دیگری را پشت‌سر خود به همراه داشت. برخی که در پس ذهن خود به لحاظ دیدگاه سیاسی دولت و اکثریت مجلس هفتم را جدا از هم نمی‌دانند، در بدبینانه‌ترین تحلیل عنوان کردند که شاید دولت خواسته تبعات تصویب چنین طرحی را بر دوش مجلس بیندازد اما استدلال نماینده دولت خیلی ساده بود. او امکانات دولت را برای برگزاری همزمان انتخابات خبرگان و شوراها کافی ندانست و به همین دلیل مخالفت کرد و البته پس از تصویب در جمع خبرنگاران نیز چاره‌ای هم پیشنهاد کرد. او گفت که اگر نتوانیم انتخابات را به‌خاطر مشکلات اجرایی همزمان برگزار کنیم، ممکن است مهلت یکی دو ماهه را برای تعویق انتخابات درخواست کنیم.

جوهر کلام موافقان طرح تجمیع، کاهش هزینه‌های برگزاری دو انتخابات که قرار بود در فاصله دو ماه (خبرگان در آبان‌ماه و شوراها در دی‌ماه) صورت گیرد، است و البته در بطن آن همانطور که برخی از آنان به صراحت نیز اعلام کرده‌اند، افزایش مشارکت در انتخابات خبرگان به دلیل همزمانی با انتخابات شوراها است. اما مخالفان معتقدند بیش از هرچیز محافظه‌کاران از ارائه این طرح، حذف جناح رقیب یعنی اصلاح‌طلبان را دنبال می‌کنند و البته دلایلی از این قبیل که جنس انتخابات خبرگان و شوراها با هم متفاوت است و همزمانی آنها موجب تداخل وظایف نظارتی و اجرایی می‌شود و قس علیهذا. صفحه دیدگاه‌ها این هفته نظر صاحبنظران سیاسی را در این زمینه جویا شده که در زیر می‌خوانیم.

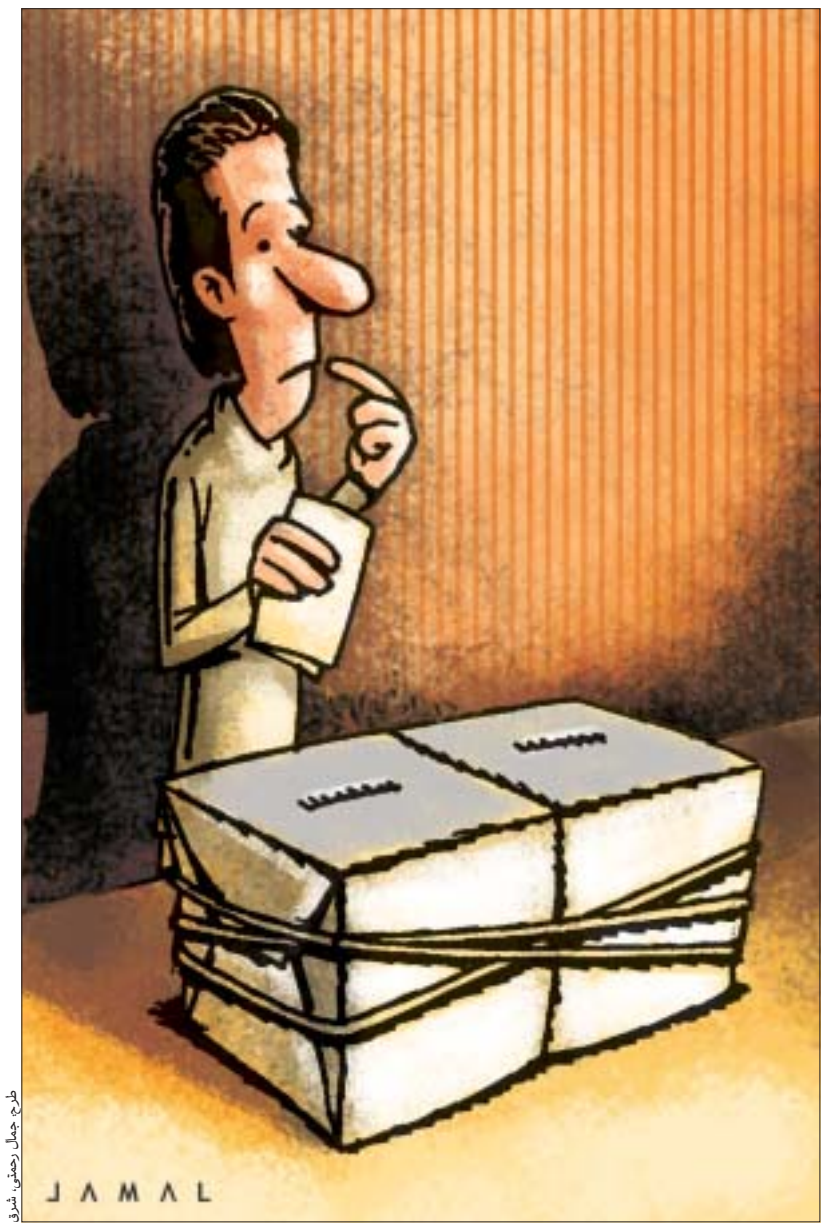

طرح: جمال رحمتی، شرق

گفت‌وگو

حسن بیادی سخنگوی جمعیت آبادگران:

همزمانی انتخابات خبرگان و شوراها کج سلیقگی است

شرق آن لاین: «حسن بیادی» سخنگوی جمعیت آبادگران جوان و عضو شورای شهر تهران که در آستانه انتخابات ریاست جمهوری اخیر از هواداران جدی محمود احمدی‌نژاد به حساب می‌آمد امروز تا حدی نه به صورت صریح برخی مواضع دولت را قبول ندارد. او که فعالیت سیاسی خود را در قبل از انتخابات شوراها فقط در قالب «هیات امنای هیات رزمندگان» به تصویر کشیده است این امور را فرهنگی عنوان می‌کند. او با سابقه یک‌ساله در جنگ تحمیلی در آن زمان در جنگ‌های نامنظم لشکر حضرت رسول و تیپ ۲۰ زرهی رمضان حضور داشت و امروز خود را فقط «بسیجی» می‌نامد و می‌گوید: «ما بسیجی هستیم و هر کس با نظام باشد، ما با او هستیم.» به هر حال «بیادی» همان‌طور که به برخی رفتارهای دولت انتقاد دارد از مصوبه تجمیع انتخابات نیز خرسند نیست و از آن گلایه می‌کند. البته می‌گوید: «ما تمکین می‌کنیم.» او به سئوالات خبرنگار «شرق آن لاین» گوش فرا می‌دهد و با کیلومترها فاصله به آن سئوالات پاسخ می‌گوید.

■■■

■فواید لایحه تجمیع انتخابات چیست؟

آنان که دفاع می‌کنند مدعی هستند که هزینه را کاهش می‌دهد و باعث ازدیاد تعداد شرکت‌کنندگان انتخابات مجلس خبرگان می‌شود.

■پس شما ضررهایی را نیز از این لایحه متصور هستید؟

بله، تعداد کاندیداهای انتخابات مجلس خبرگان محدود است و فقط به انتخابات استانی باز می‌گردد. در حالی که شوراها محلی، شهری و روستایی است و حدود یک میلیون و ۳۵۰ هزار نفر شرکت‌کننده دارد. اما در انتخابات خبرگان تعداد کاندیداها محدودند. اصلاً جنس این دو انتخابات با یکدیگر متفاوت است. در انتخابات خبرگان دیدگاه معنوی و اعتقادی حاکم است و از رقابت، تخریب و حاشیه، خبر زیادی نیست. ولی در انتخابات شوراها دیدگاه‌ها محلی و مربوط به مسائل اجتماعی است و برعکس رقابت، تخریب و حاشیه بسیار است. از دیدگاه بنده شوراها بر انتخابات خبرگان سایه می‌اندازد. زیرا مردم به انتخابات شوراها توجه می‌کنند و از آن سو که کاندیداهای خبرگان معمولاً ستاد انتخاباتی راه‌اندازی نمی‌کنند، سایه شوراها بر انتخابات خبرگان بسیار وسیع خواهد بود.

■با وجود این مخالفت‌ها و نقدهایی که شما به این لایحه دارید، پس چه کار خواهید کرد؟

مجلس این طرح را تصویب کرده است. لذا ما فقط تمکین می‌کنیم. اکنون باید با خرد جمعی از آسیب‌های آن جلوگیری کنیم. باید راهکارهای عملی برای جلوگیری از آسیب‌ها با همکاری شورای شهر، کارشناسان و وزارت کشور تدوین شود.

■رقبای سیاسی شما و دوستانتان در مجلس و دولت معتقدند که این لایحه سیاسی است و جهت محدود کردن فعالیت اصلاح‌طلبان است. شما پاسخی دارید؟

بعید می‌دانم. ممکن است کج سلیقگی باشد، اما نفعی برای مدافعان این لایحه ندارد. حتی به نظر بنده به ضرر آنان است.

■آیا به تداخل و پیچیدگی نظارت بر دو انتخابات که دو مرجع جداگانه بین مجلس و شورای نگهبان دارد، باور دارید و آن را هم بر دیگر نقدهایتان می‌افزایید؟

خیر، در این زمینه مشکلی نیست. به هر حال هر دو نظارت خود را به خوبی انجام خواهند داد.

■کاهش تعداد انتخابات‌ها، آیا به کم شدن مشارکت مردم و کاهش نمادهای دموکراتیک نمی‌انجامد؟

البته شاید مردم از این امر راضی باشند. اما بنده هم معتقدم که تجمیع انتخابات حضور مردم را در مشارکت عمومی کم‌رنگ می‌کند و اثرات منفی به جای خواهد گذاشت.

یک نظر

تفاوت‌های انتخابات خبرگان و شوراها

ولی‌الله شجاع‌پوریان (رئیس فراکسیون اقلیت مجلس): انتخابات خبرگان عرصه رقابت محدود دو یا چند نفر و بعضاً یک نفر در سطح استانی است، در صورتی که انتخابات شوراها عرصه رقابت داوطلبان فراوان در بیش از ۳۶ هزار شهر و روستا است و عملیات اجرایی و نظارتی این انتخابات گسترده ملی را با ویژگی‌های قومی، محلی و منطقه‌ای در برمی‌گیرد... در انتخابات همزمان وجود دو صندوق اخذ رای با اعضای بیش از ۱۰ نفر الزامی است، لذا با احتساب دیگر افراد، بیش از ۳۵ نفر در هر شعبه‌ای از اخذ رای، حضور خواهند داشت که این تعداد موجب ازدحام و تراکم خارج از ظرفیت شعب اخذ رای بوده و امکان قانون‌شکنی‌ها را افزایش می‌دهد... تجمیع انتخابات نظارت استصوابی شورای نگهبان را بر انتخابات شوراها تسری داده و علاوه بر تعارض روشن با روح قانون اساسی و ماموریت جمهوری اسلامی یعنی مردم‌سالاری دینی، انگیزه حضور مردم در صحنه انتخابات را به‌شدت کاهش می‌دهد.

گفت‌وگو با رئیس دفتر انتخاباتی حزب مشارکت

صفدر حسینی: حرکت به‌سوی محدود شدن فضای سیاسی

شرق آن لاین: سیدصفدر حسینی رئیس دفتر دائم انتخابات جبهه مشارکت در زمان گفت‌وگو آشکارا نگران روندی است که به مرور بر انتخابات حاکم می‌شود. حسینی فراتر از موضوع تجمیع انتخابات می‌گوید که چه در طرح فعلی و چه در لایحه دولت حرکت به سوی محدود شدن فضای سیاسی کشور است. او می‌گوید برای اولین بار پس از پیروزی انقلاب قانونگذار، ناظر، بازرس و رقیب انتخاباتی ما یکی شده‌اند و بیم به خطر افتادن سلامت انتخابات وجود دارد. عضو شورای مرکزی جبهه مشارکت در گفت‌وگو با خبرنگار شرق آن لاین نگرانی خود را از زمان اندک باقی‌مانده تا انتخابات شوراها پنهان نمی‌کند که نه تنها حزب متبوعش بلکه سایر احزاب اصلاح‌طلب را در تنگنا قرار داده است. حسینی در دوره اول ریاست جمهوری خاتمی وزیر کار و در دوره دوم مسئولیت وزارت اقتصاد و دارایی او را برعهده داشت و پس از اتمام کارش برای سامان دادن مسائل انتخاباتی حزب متبوع خود دفتر دائمی انتخابات جبهه مشارکت را راه‌اندازی کرد.

■■■

■آقای حسینی همان گونه که مستحضرید نمایندگان مجلس هفته گذشته طرحی را به تصویب رساندند که براساس آن انتخابات شوراها و خبرگان به‌صورت همزمان برگزار خواهد شد. نظر جنابعالی در این مورد چیست؟

طرحی را که مجلس تصویب کرد تجمیع انتخابات خبرگان و شوراها است. از سوی دیگر دولت هم در لایحه‌ای تحت عنوان «لایحه نظام جامع انتخابات» برگزاری همزمان انتخابات خبرگان و مجلس و انتخابات ریاست جمهوری با شوراها به‌صورت همزمان را پیش‌بینی کرده است. یعنی هم در مصوبه مجلس و هم در لایحه دولت اصل بر تجمیع انتخابات است.

■پس مخالفت دولت با طرح تجمیع در جلسه علنی مجلس شکلی بوده و نه محتوایی؟

بله. دولت هم در واقع به دنبال تجمیع انتخابات است.

■مبنای مخالفت جبهه مشارکت در چیست؟

ببینید رعایت دو نکته در برگزاری هر انتخاباتی مهم است. یکی صیانت از حقوق ملت در انتخابات و دوم جلوگیری از بروز هرگونه تخلف است تا انتخابات سالم، آزاد و عادلانه برگزار شود.

نگرانی ما از آنجا ناشی می‌شود که برای اولین بار پس از انقلاب تمام بخش‌های نظام به یک جناح سپرده شده است. یک جناح هم مجری و هم ناظر است و هم در انتخابات نامزد دارد.

و این موضوع برای احزاب و گروه‌هایی که می‌خواهند در اداره امور کشور مشارکت داشته باشند تردید و نگرانی‌هایی را باعث شده است، توجه به لایحه نظام جامع انتخابات که در دولت در حال تهیه است این نگرانی را مضاعف می‌سازد. چرا که دخالت و حضور نیروهای بسیج را در جریان انتخابات مجاز می‌شمارد.

■اما معاون پارلمانی وزیر کشور اعلام کرده است که در لایحه دولت دخالت نیروهای نظامی و انتظامی در انتخابات جرم شناخته شده است؟

بله. اما در لایحه دولت بسیج جزء نیروهای نظامی و انتظامی شناخته نشده است. از نظر ما اینگونه نگاه به بسیج باعث لطمه به جایگاه نیروهای نظامی و انتظامی می‌شود که باید عملکردی فراجناحی داشته باشند تا بتوانند در مواقع لزوم با قدرت از استقلال و تمامیت ارضی کشورمان دفاع کنند.

متاسفانه در حال حاضر صدای احزاب وجریان‌هایی که می‌خواهند در چارچوب قانون اساسی به مشارکت در اداره امور کشور بپردازند شنیده نمی‌شود.

در انتخابات پیش‌رو برای اولین بار محافظه‌کاران هم قانون‌اش را می‌نویسند، هم در آن کاندیدا دارند و هم متولی نظارت و اجرای آن هستند که نگرانی از شکل‌گیری یک انحصار کامل را باعث می‌شود و مطمئناً زیان‌هایی را متوجه اداره کشور می‌کند و لازم است به این دغدغه‌ها به نوعی پاسخ داده شود.

گفت‌وگو با سخنگوی حزب اعتماد ملی

گرامی مقدم: هدف، حذف نظارت مجلس است

شرق آن لاین، پدرام الوندی: اسماعیل گرامی مقدم نماینده بجنورد در مجلس شورای اسلامی که سابقه پنج سال مدیریت در وزارت کشور و هیات مرکزی بازرسی بر انتخابات را نیز دارد نکات متعددی را درباره طرح تجمیع انتخابات بیان کرد اما اشاره اصلی او به این بود که فضا به‌سوی حذف نظارت مجلس بر انتخابات شوراها و سپردن آنها به شورای نگهبان پیش می‌رود. نماینده بجنورد در خصوص طرح تجمیع انتخابات شوراها و مجلس خبرگان گفت: پیش از این ایده تجمیع انتخابات در میان نمایندگان وجود داشت اما ایده فوق تفاوت‌های اساسی با طرحی که در حال حاضر کلیات آن مورد تصویب قرار گرفته دارد. از یک‌سو نمایندگان بر این مسئله متمرکز بودند که انتخابات مجلس شورای اسلامی و ریاست جمهوری همزمان شود زیرا اختلاف یکساله میان آغاز به کار دولت و مجلس و اختلافات میان دو قوه در عرصه اجرایی سبب افزایش هزینه‌های اجتماعی و سیاسی می‌شود و همزمان کردن زمان دو انتخابات علاوه بر کاهش هزینه‌های مالی در عمل نیز سبب حل بسیاری از مشکلات دولت و مجلس و در کنار آن جهت‌گیری یکسویه مردم در انتخاب مسئولان دو قوه انتخابی می‌شود. از سوی دیگر برخی نمایندگان ایده حذف انتخابات ریاست جمهوری را داشتند که در آن صورت انتخاب دولت مانند بسیاری از سیستم‌های دموکراتیک به عهده مجلس می‌بود، اما این طرح به دلیل اینکه نیازمند تغییر در قانون اساسی و مقدمات خاص بود دنبال نشد. در نهایت از میان چنین فضایی طرح تجمیع انتخابات شوراها و خبرگان بیرون آمد. اسماعیل گرامی‌مقدم که خود چهار دوره عضو هیات مرکزی بازرسی انتخابات کشور بوده است در پاسخ به سئوالات شرق آن لاین درباره دلایل مخالفت با این طرح به پنج محور اساسی و مهم اشاره کرد. اول اینکه گرامی‌مقدم معتقد است شوراها در اساس نهادی فرودستی برای عملیات امور تصدی‌گری طراحی شده‌اند و جنس کار آنها با نهاد بالادستی نظیر مجلس خبرگان رهبری متفاوت است. به همین دلیل انگیزه مردم برای شرکت در این انتخابات متفاوت از یکدیگر است. دومین مسئله مورد توجه وی این بود که در انتخابات شوراها هیات‌های اجرایی اختیار کامل دارند و بررسی صلاحیت کاندیداها بر عهده آنها است و تنها مواردی که با شکایت کاندیداها روبه‌رو شود منجر به دخالت هیات‌های نظارت وابسته به مجلس می‌شود. در مقابل این رویکرد، در انتخابات خبرگان رهبری هیات‌های اجرایی، تنها وظیفه اجرا را به‌عهده دارند و نظارت و بررسی صلاحیت‌ها در حیطه اختیارات شورای نگهبان است. سومین مسئله مورد اشاره گرامی‌مقدم این است که در تجمیع نهایتاً یکی باید وظایف خود را به دیگری واگذار کند و عملی شدن این، هزینه مادی گزافی دارد که انگیزه صرفه‌جویی را از میان می‌برد. مسئله چهارم حضور کاندیداهای شوراها و یا نمایندگان آنها بر سر صندوق‌ها در انتخابات است که در شهرهای بالای ۲۰۰ هزار نفر سبب حضور بیش از ۴۰ نفر ناظر در هر صندوق می‌شود و افزودن این تعداد به ناظران شورای نگهبان برای انتخابات خبرگان ازدحام بر سر صندوق‌های رای را زیاد کرده و درصد خطا را افزایش می‌دهد. محور پنجم مورد اشاره گرامی‌مقدم این است که همزمانی دو انتخابات و احتمال مشارکت نسبی پایین‌تر مردم در خبرگان سبب وزن‌کشی ناخواسته دو انتخابات می‌شود و تحلیل‌های گوناگون پس از آن سبب تضعیف مجلس خبرگان می‌شود. عضو فراکسیون اقلیت مجلس شورای اسلامی درباره انگیزه‌های ارائه این طرح صراحتاً پاسخ داد که جناح راست از ارائه چنین طرحی اهداف عمده سیاسی در ذهن دارد. وی پیش‌بینی کرد: با الحاقیه‌ای که در آینده‌ای نزدیک به این طرح افزوده می‌شود وظایف نظارتی مجلس در باب انتخابات شوراها به شورای نگهبان واگذار می‌شود و با این داستان عملاً راه برای محدود کردن کاندیداها که به‌طور سنتی سبب پیروزی محافظه‌کاران شده است، باز می‌شود و از سوی دیگر از آنجا که شورای نگهبان توان بررسی پرونده بالغ بر ۸۰۰هزار کاندیدا را نداشته، ممکن است دست به رد صلاحیت‌های گسترده‌ای بزند. عضو حزب اعتماد ملی همچنین درباره آمادگی حزب متبوعش برای شرکت در انتخابات قریب‌الوقوع شوراها در آبان‌ماه کار را بسیار دشوار دانست.

گفت‌وگو با سخنگوی حزب کارگزاران

مرعشی: انتخابات خبرگان و شوراها تناسبی با هم ندارند

شرق آن لاین: «حسین مرعشی» سخنگوی حزب کارگزاران سازندگی که در آخرین مواضع خود نام «لیبرال دموکرات مسلمان» را بر اعضای کارگزاران نهاد، هشت سال استاندار کرمان بود و چند سالی نماینده مجلس و آخرین سمت او «معاون سازمان گردشگری و جهانگردی» خاتمی بود. او که همچون دیگر اعضای این حزب مواضعی نزدیک به شعارها و عملکرد دولت سازندگی اکبر هاشمی رفسنجانی دارد، به نقد «لایحه تجمیع انتخابات» پرداخت. کارگزاران که در گذشته از کلیت این طرح استقبال کرده بودند، امروز به نقد آن می‌پردازند، زیرا که معتقدند این لایحه نواقص عمده دارد «حسین مرعشی» به «خبرنگار شرق آن لاین» می‌گوید آنچه که باید در رابطه با این لایحه بگوید.

■■■

■کارگزاران در نهایت نسبت به لایحه تجمیع انتخابات چه نظری دارند؟

به طور اصولی با تجمیع انتخابات موافقیم، اما معتقدیم انتخابات خبرگان و شوراها تناسبی با هم ندارند و برگزاری همزمان این دو مطلوب نیست.

■چرا از تجمیع انتخابات دفاع می‌کنید؟

زیرا تعداد زیاد انتخابات‌ها همچون شوراها، مجلس، ریاست جمهوری و خبرگان هزینه زیادی را به مردم تحمیل می‌کند.

■پس چه راه‌حلی دارید؟

ما معتقدیم که انتخابات خبرگان و ریاست جمهوری باید با یکدیگر برگزار شود که ناظر آن نیز شورای نگهبان است و از سوی دیگر انتخابات مجلس و شوراها که هر دو محلی هستند در یک زمان اجرا شود.

■از نظر شما، انگیزه طرح و اجرای این لایحه چیست؟

ما هم نمی‌دانیم که این همه عجله برای چیست؟ اما آنان معتقدند که این امر باعث گرم شدن انتخابات خبرگان می‌شود. البته از سوی دیگر فرصت را از گروه‌هایی که در داخل مجموعه حاکمیت نیستند می‌گیرد و اصلاح‌طلبان با مشکل روبه‌رو می‌شوند.

■از نظر نظارت چه ایراداتی به این طرح وارد است؟

پیچیدگی‌های فراوانی خواهد داشت، البته برخی به دنبال این هستند که نظارت بر انتخابات شوراها را نیز برعهده شورای نگهبان بگذارند. که ما مخالفیم.

■آیا با وجود تصویب تجمیع انتخابات، کارگزاران آمادگی حضور در دو انتخابات همزمان را دارند؟

بله، با وجود اینکه با این لایحه مخالفیم، اما به گونه فعال در هر دو انتخابات حضور خواهیم یافت.

■با توجه به تاثیرگذاری حزب کارگزاران در برخی از ارکان حکومت آیا در برابر جلوگیری از تصویب این لایحه فعالیتی داشته‌اید؟ و آیا صاحبان قدرت که حامی شما هستند کاری کرده‌اند؟

نخیر.

جلالی: ضعف احزاب دلیل ارائه طرح تجمیع بود

شرق آن لاین: کاظم جلالی در دوره پیشین و فعلی مجلس عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس بوده است. وی استاد دانشگاه و مدرس علوم سیاسی و همچنین در دوره قبل مدیر دفتر مطالعات سیاسی و اجتماعی مرکز پژوهش‌های مجلس بود. جلالی در زمره موافقان پر و پاقرص طرح تجمیع انتخابات به شمار می‌رود. وی در سخنان خود در دفاع از این طرح معتقد است با توجه به برگزاری دو انتخابات در کنار سرشماری عمومی در سال جاری فشار زیادی به بدنه اجرایی کشور وارد می‌کند که از این لحاظ این طرح از توجیه بیشتری برخوردار است. جلالی اما مهمترین بخش دلایل خود را بر روی این متمرکز کرد که به دلیل ضعف احزاب و برنامه‌محور نبودن آنها در هر انتخابات فضای سیاسی کشور را به رکود و مرزبندی‌ها می‌کشاند و برگزاری دو انتخابات در یک‌سال بیش از همیشه به این مشکل دامن می‌زند. جلالی در گفت‌وگو با شرق آن لاین با دفاع از طرح تجمیع انتخابات آن را سبب صرفه‌جویی در هزینه‌های مادی و معنوی تحمیل شده بر ساختار نظام سیاسی ایران توصیف کرد. جلالی با اشاره به اینکه هر انتخاباتی در کشور سبب ایجاد جبهه‌بندی‌ها و گروه‌بندی‌های جدید می‌شود و اختلاف نظرها و شکاف‌های اجتماعی ایجاد شده سبب رکود در داخل کشور می‌شود، این معضل را در کنار برگزاری دو انتخابات در فاصله حدود دو ماه سبب بالارفتن هزینه سیاسی و اجتماعی آن دانست. نماینده مجلس شورای اسلامی معتقد است بروز مشکلات ناشی از دسته‌بندی‌ها و گرایش‌ها زمان انتخابات در دو محدوده زمانی نزدیک به هم هزینه زیادی بر دوش جامعه می‌گذارد. جلالی تولید چنین فضایی در دوران انتخابات را ناشی از دور بودن جامعه ایران از فضای تحزب و رقابت‌محوری دانست. وی گفت که عمده احزاب در ایران مبتنی بر شخصیت‌ها هستند و کمتر موردی وجود دارد که احزاب قدرت‌محور باشند. احزاب مبتنی بر شخصیت‌ها هم عموماً در انتخابات شکل می‌گیرند و براساس برد و باخت در فضای سیاسی می‌مانند و یا کمرنگ می‌شوند. جلالی می‌گوید چون همین احزاب شکل گرفته نیز برنامه‌محور نیستند، رقابت‌های سیاسی در ایران وارد حوزه‌های خصوصی شده و هزینه سنگینی بر جامعه باقی می‌گذارد. نماینده مجلس هفتم همچنین درباره بحث‌هایی مبنی بر اینکه این طرح با هدف جلب هرچه بیشتر مشارکت همه مردم در انتخابات پیش کشیده شده است می‌گوید خود او چنین مسئله‌ای را به‌عنوان هدف این طرح در نظر نداشته است اما در یک دید کلان اندیش حتی همین هدف هم قابل توجه و مهم است زیرا افزایش مشارکت در انتخابات خبرگان سبب افزایش ضریب امنیتی کشور می‌شود و حضور گسترده مردم در چنین انتخاباتی سبب اعتبار نظام است. نماینده دوره‌های ششم و هفتم مجلس شورای اسلامی درباره تفاوت میان موضوع انتخابات در خبرگان و شوراها که یکی انتخاباتی ملی و کلان و دیگری دارای رویکرد محلی و منطقه‌ای است و ممکن است عامه مردم برای شرکت همزمان در این دو انتخابات دچار مشکل شوند پاسخ جالبی داد. کاظم جلالی معتقد است به دلیل اینکه در انتخابات خبرگان رهبری میزان افراد انتخابی و افرادی که رقابت می‌کنند فاصله چندانی ندارد، مردم برای جمع‌بندی روی کاندیدای موردنظر مشکلی ندارند و رقابت فشرده‌ای وجود ندارد.

چند نظر

نگاهی به تجمیع انتخابات

محمدسلامتی (دبیرکل سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی): ما از گذشته نیز اعلام کرده بودیم که با طرح تجمیع و همزمانی انتخابات شوراها و مجلس خبرگان مخالفیم. اما به هر حال پس از این‌که جناح مقابل نظرات متفاوتی را مطرح کردند مقرر شد که این همزمانی صورت گیرد که به نظر من کار درستی نیست و چند اشکال دارد... اصلاح‌طلبان از جمله سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی تصمیم دارند در انتخابات شوراها و خبرگان مشارکت فعال داشته باشند و طبیعی است که میزان مشارکت به فراهم بودن شرایط برمی‌گردد. ما شرایطی را مناسب می‌دانیم که سالم، قانونی و رقابتی برای حضور فعال گروه‌های مختلف سیاسی باشد... در صورت برگزاری همزمان انتخابات ما نگران سلامت انتخابات هستیم که امیدواریم این نگرانی موضوعیت نداشته باشد. (ایسنا)

محمدتوسلی (رئیس دفتر سیاسی نهضت آزادی): بر اساس قانون، مجلس شورای اسلامی باید بر سلامت و آزادی انتخابات شوراها و صلاحیت نامزدهای آن نظارت کند، اگر قرار باشد سازمان عریض و طویل شورای نگهبان با ۳۰۰ هزار عضو ناظر به این انتخابات هم نظارت کند، در عمل انتخابات مخدوش می‌شود.

محمدحسین موسی‌پور (معاون پارلمانی وزیر کشور): برگزاری دو انتخابات که از نظر نظارت، گستره اجرایی، شرایط کاندیداها و نوع تبلیغات با هم تفاوت اساسی دارند، در یک فاصله زمانی محدود با مشکل اجرایی مواجه است و دولت به این دلیل مخالف همزمانی انتخابات خبرگان و شوراهای شهر بود... نظارت بر انتخابات خبرگان با شورای نگهبان و نظارت بر انتخابات شوراها برعهده مجلس است و هرکدام سازوکار جداگانه‌ای دارند و از این جهت مشکلی ایجاد نخواهد شد. (ایلنا)

محمدرضا باهنر (نایب‌رئیس مجلس): برگزاری همزمان انتخابات خبرگان و شوراها علاوه بر کاهش هزینه‌ها، التهابات سیاسی در جامعه را نیز فرو می‌نشاند چراکه هر انتخابات تنش‌هایی هم به دنبال دارد. (ایلنا)

محسن کوهکن (عضو هیات‌رئیسه مجلس): سوابق گذشته نشان می‌دهد که قبل از برگزاری انتخابات عده‌ای به بحث مربوط به رد صلاحیت‌ها می‌پردازند و به نوعی هم سعی می‌کنند این امر را به میزان مشارکت مردم ارتباط دهند در صورتی که ارتباط مستقیمی بین این دو وجود ندارد. بالاترین دلیل هم این است که در انتخابات شوراهای نوبت دوم که وزارت کشور دولت اصلاحات و مجلس ششم ناظر بود، حضور مردم کاهش پیدا کرد. لذا کسانی که در مورد خبرگان و ردصلاحیت‌ها ابراز نگرانی می‌کنند از این شیوه برخورد به عنوان ابزاری برای طرح و بحث و گفت‌وگو و برای کسب موقعیت بیشتر بهره می‌برند. (ایسنا)

غلامرضا مصباحی‌مقدم (نماینده تهران): کسانی که تجمیع انتخابات را دنبال می‌کنند، قصد نتیجه دادن کار به نفع خبرگان را دارند، اما در حقیقت تجمیع به ضرر خبرگان است... متانت، وقار و سنگینی خاصی به همراه انتخابات خبرگان است و لذا تجمیع موجب کم‌رنگی شور تبلیغاتی به دلیل اقتضای شرایط خواهد شد. (ایسنا)

حسن کامران (نماینده اصفهان): با انجام شدن یک‌بار انتخابات در سال نه تنها در هزینه‌های حکومت صرفه‌جویی می‌شود، بلکه ساماندهی و مدیریت مناسبی هم بر این امر حکمفرما خواهد شد... نخبگان و افراد مناسب برای شرکت در انتخابات خبرگان محدودند و نیازی به آمادگی از چندین ماه گذشته نیست، اما در شوراها هم می‌توان به‌دلیل ازدیاد کاندیداها برنامه‌ریزی درستی کرد تا در فرصت باقی‌مانده از آن استفاده کرد. (ایسنا)

غلامعلی دهقان (سخنگوی حزب اعتدال و توسعه): به واسطه محدودیت زمانی، فعالیت‌هایمان را مضاعف می‌کنیم و رایزنی‌ها را شدت می‌بخشیم... در انتخابات شورای شهر با توجه به نزدیک ترشدن زمان برگزاری آن، طی روزهای آینده رایزنی‌های خود را مضاعف خواهیم کرد تا بتوانیم با گروه‌های همسو و هم‌افق ابتدا به تفاهم برسیم و پس از آن با آنها ائتلاف مصداقی داشته باشیم. (ایسنا)

محمود زمانی قمی (رئیس دفتر انتخاباتی حزب اعتماد ملی): جناح رقیب اصلاحات به عدم بازگشت اصلاح‌طلبان به قدرت تمایل دارد و به همین دلیل اقدامات محدودسازی از قبیل پیشنهاد افزایش سن رای‌دهندگان، ارائه لایحه جامع انتخاباتی و اعلام مواضعی در خصوص تایید صلاحیت‌ها که در آن به طور رسمی مراجع قانونی بررسی صلاحیت‌ها مورد بی‌مهری قرار می‌گیرند، انجام می‌شود. (ایلنا)

ستار هدایت‌خواه (نماینده بویراحمد و دنا): در انتخابات شوراها برخی به‌دلیل مسائل محله‌ای حضور نمی‌یابند و در خبرگان رهبری هم عده‌ای به مسائل کلان کشوری بی‌توجه هستند که در زمان تجمیع، این افراد پای صندوق‌های رای حضور می‌یابند و مشارکت را دو چندان می‌کنند... مشارکت و حضور مردم در انتخابات مکرر خستگی را به‌دنبال داشت و در هر انتخاباتی عده‌ای به بهانه‌های مختلف حضور پیدا نمی‌کردند که در زمان تجمیع این افراد نیز در حوزه‌های انتخابیه حضور پیدا می‌کنند. (ایلنا)

احمدتوکلی (نماینده تهران): برگزاری هر انتخابات بین ۵۰ تا ۱۰۰ میلیارد تومان هزینه دارد. به علاوه هزینه‌های اجتماعی، سیاسی و مدیریتی نیز به جامعه تحمیل و درجه‌ای از بی‌ثباتی را به سیستم القا می‌کند... لذا برای حذف هزینه‌ها، همزمانی این دو انتخابات مفید است. هر چند هزینه‌های دولت را نصف نمی‌کند، ولی ده‌ها میلیارد تومان کاهش می‌دهد.